

29. KNJIŽEVNI SUSRET BADAVCA 2024.

„Treptaj raspojasane obasjanosti“

Kad se nađeš zadnju nedjelju mjeseca svibnja na livadama i na humcima u zakrivenom djeliću unutrašnje Istre ispod nebeskoga svoda, prepustiš se čitanju jedne velike knjige čije stranice okreće vjetar već tisućljećima. Slobodan si od suvremene buke, materijalnih dobara i tehnološkog napretka. Prepuštaš se obasjanosti (što je i tema ovogodišnjeg književnog susreta), izmjeni sunca i oblaka, pljusku, kišici, daždu. I tu izviru riječi hrvatskih književnika na već tradicijskoj svetkovini književnosti, baštine i krajolika, pored izvora vode Badavca koji skriven u malenoj udubini nevelik teče i povezan je s velikim vodama svijeta. [T. M.]

Na izvoru žive vode Badavca, pokraj Rapavela, u središnjoj Istri, održan je 29. književni susret Badavca 2024. pod geslom “Treptaj raspojasane obasjanosti”.

Književni susret Badavca održava se svake godine, od daleke 1996., posljednje nedjelje svibnja, osim dvije pandemijske godine kad je održan posljednje nedjelje kolovoza. Svake godine Susret se događa pod određenim geslom. Dosadašnja su gesla bila (kronološki): *Di je Badavca, Povratak izvorima, Ozračaj ishodišta, Na putu Istarskog razvoda, Ispod duge proći, Žuboreći hipi, Tirkizni obzori, Nad izvorima prozračnosti, Riječ je izvor, Izvor je u Tebi, Izvori i prosjaji, Cvjetni pejzaži duše, Plavetni dosezi nade, Život je vrelo, Prsti svjetla i oči sna, Nedopjevane latice zemlje, Grimizna rasprostranjenost svjetlosti, Procvjetani otisci srca, Ruke čežnje i srce vode, Raskošni žubor prisutnosti, I tako stvoreno be, Krik kamena i tišina sunca, Srh lahora i vatra zapretana, Nebo se penje na usne, Svi su izvori u Tebi, Ruke srca Suncu, Odsjaj nerazorive pjene, Mir iskričave prostranosti, Treptaj raspojasane obasjanosti.*

Sasvim posebna prirodna pozornica, usred pitoresknog kraja za koji se vežu mnoge usmene predaje, legende i znamenja, a spominje se i u znamenitom srednjovjekovnom književno-pravnom spisu Istarskom razvodu, spomeniku pismenosti i književnosti, u nedjelju 26. svibnja, ugostila je književni susret koji je okupio ljubitelje lijepe riječi u dobrom raspoloženju.

Voditelj i pokretač manifestacije Tomislav Milohanić, autor projekta, govorio je nazočnima, koji su bili brojni – iz raznih krajeva Istre i šire - o specifičnostima ovoga kraja, kulturnoj baštini, o Istarskom razvodu i o izvoru Badavca kroz povijest: „Ovdje u ljepoti prirode oko izvora, pogotovo u svibanjskim svitanjima, moguće je svjedočiti o predivnim simfonijama proljetnih jutarnjih koncerata, koje nam, iz zahvalnosti prema životu, priređuju veseli cvrkuti ptica pjevica (slavuja, ševa, zeba, pčelarica, crvenrepa...); raskriva se veo noćnog sna pred jutarnjom molitvom i pjesmom, dozivajući nam u pamet radost života, koji se budi u svjetlost dana koji je pred nama. Ovogodišnje geslo susreta je „Treptaj raspojasane obasjanosti... Rosa svibnja upija miomirise nektara raspojasanim plesom neumornih pčela, a praskozorna obasjanost horizonta obdarena je zanosom tirkiza i grimiza. U vihoru oluje i zaletima vjetra kišne kapi obasjane su žarećim svjetlima krajputaša i smjerokaza. K izvoru iskonskog vraćanja sebi. K vrutku - treptavom zrcalu nebosklona, razvi-gorenog cvrkutom i letom pjevica. Neumornim traganjem do pronalaženja čovjeka u ogoljelosti duhovne duše - treptajem raspojasane obasjanosti.“

Drago Draguzet pročitao je ulomke iz Istarskog razvoda; Prvi dan („V ime Otca i Sina i Duha Svetago. Amen. Let ot rojstva našega Isukrsta .č.t. i d (1325), indikcion 8, miseca maja 5., v ponedelje...“) i Četrnaesti dan, kad su sudionici Razvoda bili na ovom lokalitetu.

Toga dana, zadnje nedjelje svibnja 2024. na, po, sred izvora vode sastali su se hrvatski književnici iz različitih dijelova Hrvatske, iz Huma na Sutli, Labina, Lovrana, Pule, Zagreba, Poreča... i predstavili svoja recentna književna djela (priče, pripovijetke, putopise, pjesme, pjesme u prozi, promišljanja, oglede...).

U krugu posvećenom izvorima riječi i izvoru vode, ljudski glas je odzvanjao uz nečujni šum vode, pjev slavuja i mirise otkosa trave u polukrugovima. U različitim interpretacijama i književnim vrstama, na hrvatskim narječjima i standardnom jeziku, isprepletalo se milozvučno ča, kaj i što - uz glazbu Gorana Farkaša i Myriam de Bonte (etno skupina „MIH&ME“) iz Pazina. U znaku zavičajnosti, tradicije i modernosti izveli su pjesme: *Barba Zvanić* i *Oh quanti sfortunai* – Dario Marušić; *Milko moja*, *Da bin znala*, *Šaltin* i *Valcer* – tradicijske).

Pjesnik, pisac i prevoditelj Božidar Brezinščak Bagola, predsjednik Krapinsko-zagorskog ogranka Društva hrvatskih književnika, okupljenim Istranima i gostima predstavio je Hum na Sutli kao općinu koja je u gospodarskom pogledu jedna od najjačih u Krapinsko-zagorskoj županiji, koja se u povijesno-kulturnom pogledu može pohvaliti hrvatskim velikanima, ali i općinu koja je ponosna na svoj humski govor, jedan od najarhaičnijih govora kajkavskog narječja. Bagola je na tom kajkavskom dijalektu pročitao jednu priču i nekoliko uglazbljenih pjesama.

Vladimiro Gagliardi – Miro Ivanin čitao je čakavsku poeziju blisku narodnom govoru. Vjekoslava Jurdana govorila je o životu i stvaralaštvu Drage Gervaisa, u prigodi 120. obljetnice rođenja te pročitala nekoliko njegovih pjesama i putopis

Sudionici književnog susreta Badavca 2024.

po Istri, a Josipa Milevoj pročitala je ulomke iz proze za djecu o njuškometu, nogometu koji igraju psi.

Stanislav Habjan iz Zagreba i Daniel Radočaj iz Pule predstavili su se poezijom urbane tematike i aforističnoga tona. Biserka Goleš Glasnović pročitala je fragmente iz nove rukopisne knjige putopisa posvećene rijekama, hrvatskoj Cetini i poljskoj Odri. Drago Draguzet pročitao je priču na čakavštini. Svojom izvornom, istodobno i suvremenom poezijom predstavio se Dino Peruško, učenik Pazinskog kolegija, jedan od laureata ovogodišnjeg Goranova proljeća.

U prekrasnom prirodnom ambijentu porečki slikar Mario Santrač postavio je izložbu slika (akvarela). Izmjenjivali su se, kao sunce i oblaci, stihovi i rečenice, književnost i glazba. Na kraju je Tomislav Milohanić-Slavić pročitao na čakavskom narječju priču iz nove knjige u pripremi *Per crucem ad lucem – zaranjanja* o kožuhu na kojem je moguće prijeći rijeku s jedne obale na drugu. Taj domaći jezik prelazio je preko polja i livada i vraćao se. Kao i druženje na humku u razigranom, razdraganom žamoru u kojem se već začelo zrno novog jubilarnog tridesetog književnih susreta sljedeće godine.

Pokrovitelji književnog susreta *Badavca* jesu Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, Grad Pula, te općine Karojba, Tinjan i Višnjan, organizator je Istarski ogranak Društva hrvatskih književnika, a suorganizator Gradska knjižnica Poreč.

Tomislav Milohanić

Tomislav Milohanić (Slavić)

DI JE BADA VCA

Čovik moj dragi ma di je Badavca?
Pitaj karaguja ki ubahiža grote
Pitaj kosce po plasinah se pote
Nisu nikad ubili pitavca

Mrež kamikon i mahon tamo je Badavca
Di smrikva skriva pet bisagi hlada
Di kršin reste vidi se kalada
A burin prihiti u žveltega rashitavca

Jubac crlenice i grote tamo je Badavca
Di se kapja dažda privrže u suzu
A suza rose primantinja ruzu
Krv nažge u venah začinjavca
Čovik moj dragi tamo je Badavca

Pir sunca kante i beside tamo je Badavca
Vab Valigaštra, Glogovca, Gavranika
Di su naši coki mladice i žile
Učera danaska i za vike vika
Čovik moj dragi tamo je Badavca

karaguja - jastreba, *orla*; *ubahiža* - obilazi; *grote* - kamenje, stijene; *mrež* - između, među; *kršin* - vrsta oštre trave; *kalada* - oblačina na zapadu, spušteni oblaci u sutonu; *žveltega* - brzoga, hitroga; *rashitavca* - rasturača, razbacivača; *privrže* - pretvori, prebaci; *primantinja* - prehrani; ruzu - odri-
nu, pergolu, brajdu; *kante* - pjesme; *Valigaštra* - izvora kod Karojbe, koji se spominje u Istarskom
razvodu; *Glogovca* - vidikovca blizu izvora Badavce; *Gavranika* - prehistorijske spilje kod Sopajca,
najvećeg dolca u Istri

VRUJA

vruje
špegaj karaguja
njoj se tić torna
uskube se kora lit
grišpa se zdreca
jur hipac si dite
pronto za zletit
kus najslajže kite
žvelat kalamit
na vruji
su žuji
privrgli zlamenje
gruda je šćapunu
ukadičkala korenje
a zdrh priko vruje
jedan oblak
uzuje

vruja - vrutak, izvor, vrelo; *špegaj* - ogledalo; *torna* - vrati; *hipac* - trenutak; *pronto* - spremno;
šćapun - ruža; *ukadičkala* - zagolicala